

Історія Центру еколого-натуралістичної творчості Білоцерківської міської ради

У юннатівського руху, як і в кожній справі, є свій початок і свої витoki, і він нерозривно пов'язаний з вивченням, охороною і збагаченням природи рідного краю. Адже природа з давніх-давен була основою життя людини.

Центр еколого-натуралістичної творчості Білоцерківської міської ради є правонаступником Станції юних натуралістів м. Білої Церкви Київської області на підставі рішення Білоцерківської міської ради від 29 листопада 2018 року № 3054-60-VIII.

Заклад має довгу історію. Станція юних натуралістів була відкрита у 1977 році. До 1980 року працювала у виділеній кімнатці при середній школі №1. Мала свої приміщення за адресами: вул. Партизанська, 35/17, вул. Червонофлотська, 11, бульвар Олександрійський, 167, останнє – вул. Короленка, 3-А, на сьогоднішній день відбулася зміна назви вулиці: заклад розташований по вулиці Софії Русової, 3-А.

Першим директором закладу була *Дринова Н.А.* Пізніше роботу станції очолювала *Старикова Н.І.* Двадцять років плекала у дитячих душах любов до природи *Синьгуб Надія Іванівна* – директор станції юннатів (1980-2000 рр.), автор збірок віршів, науково-популярних оповідань, член ради Київського обласного товариства охорони природи, відмінник освіти України.

У центрі уваги юннатів була проблема охорони зелених насаджень – садів, парків, лісу, впорядкування навчально-дослідних ділянок, налагодження тісних зв'язків з такими науковими установами, як Білоцерківський сільськогосподарський інститут ім. П.Л.Погрібняка, Білоцерківською дослідно-селекційною станцією ім. О.Коломієць, працівниками дендропарку «Олександрія» і зеленого господарства міста. Велику увагу педагоги станції приділяли національному вихованню, прищепленню інтересу до вивчення побуту, звичаїв і обрядів українського народу (наприклад, з метою ознайомлення учнів з історією хліба, значенням

його в житті людини, пошани до почесної праці хлібороба, був створений «Куточок хліба»).

Діяльність станції юних натуралістів з перших років існування була цікавою і насиченою. Враховуючи зростаючу роль екологічного виховання та навчання школярів, з 1981 року почали діяти «голубі» та «зелені» патрулі, розпочали роботу гуртки «Охорона природи» (успіхи були висвітлені в статті журналу «Рідна природа», 1983 р.).

Усвідомлення глобальних екологічних проблем спонукало відкрити у 1989 році клуб екологів «Зелена хвиля», члени якого взяли активну участь в екологічній експедиції по різних місцях Київщини.

З метою очищення та благоустрою берегів річок та водойм, догляду за зеленими насадженнями, боротьби з браконьєрством були розподілені та закріплені за школами джерела, береги р. Рось та р. Протока. Також прокладалися шкільні екологічні стежки.

Традиційною стала пропаганда охорони рослин, тварин, занесених до Червоної книги. В 1991 році юними екологами була створена Червона книга Білоцерківщини. Заклад був активним учасником традиційної обласної екологічної акції «Здоров'я людини та довкілля», зокрема – на Всеукраїнських зборах юних екологів та природоохоронців (м.Одеса).

На новий етап розвитку юнацтва Білоцерківщини вивела заклад **Богдан Валентина Миколаївна** (2000-2003рр.), спеціаліст вищої категорії, старший вчитель. Головною метою діяльності Валентини Миколаївни було підвищення рівня екологічної культури і формування у учнівської молоді небайдужого ставлення до довкілля, надання можливості включитися до конкретних справ по збереженню навколишнього середовища. З 2003 року заклад очолювала педагог-новатор **Пахомова Інна Андріївна**.

У позашкільному закладі реалізується цілісна система виховання творчої особистості в умовах добровільності, неформального спілкування, вільного вибору форм і засобів діяльності з урахуванням природних нахилів здобувачів освіти.

Поряд з невинною навчальною діяльністю триває робота із соціально незахищеними категоріями вихованців, із дітьми з особливими освітніми потребами. Також вагомою ланкою стає масова робота з учнівською молоддю міста. Традиційними стають профільні заходи на канікулах: збори юних екологів, проєкт «Збережи ялинку», тренінгові навчання лідерів учнівського самоврядування з проблем охорони довкілля, цікаві, пізнавальні заходи, екскурсії парками та скверами міста.

Крім профільних заходів, важливе місце в юнатівському житті завжди посідали народознавчі свята, які допомагають національно-патріотичному вихованню дітей, пізнанню ними витоків української культури.

Протягом 2018–2021 років ЦЕНТ БМР очолювала молода енергійна директор – *Гармаш Катерина Андріївна*. За кілька років діяльності під керівництвом Катерини Андріївни було реалізовано грантовий проєкт «Екзотичні комахи в закладі ЦЕНТ БМР» (у «живий куток» було закуплено кілька комах – паличників), розроблений цікавий проєкт «Екологічна стежка на Острові дитинства у Білій Церкві».

Від 2021 року Центр еколого-натуралістичної творчості очолює *Глуценко Олена Іванівна*.

Нині Центр еколого-натуралістичної творчості Білоцерківської міської ради – позашкільний навчальний заклад еколого-натуралістичного спрямування, який працює над впровадженням активних форм екологічної та валеологічної освіти як засобу розвитку ціннісно-мотиваційної сфери особистості, гармонізації стосунків з навколишнім середовищем, формуванням у вихованців культури здоров'я як основи повноцінного життя і творчої діяльності.

Результатом творчого пошуку оригінальних рішень педагогічних проблем стали нові форми та методи освітньої діяльності. Одним із суттєвих джерел інновацій є невинна робота щодо вибору навчального матеріалу та його оновлення. За останні роки педагогічний колектив закладу є автором ряду сценаріїв масових заходів, методичних розробок та рекомендацій для

педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти. Неодноразово демонструє результати своєї діяльності на конкурсах майстерності педагогічних працівників.

Заклад активно працює в інноваційному режимі. Одним з напрямів інноваційних процесів є пошук нових педагогічних технологій, співпраця з громадськістю, оновлений зміст, форми і методи освітньої діяльності.

На теперішній момент заклад має різноманітні гуртки, під час занять в яких діти отримують цікаву інформацію про навколишній світ, про світ тварин та птахів, дізнаються про основи екологічного життя, розвивають свої творчі здібності.

Зокрема, це такі гуртки: «Світ навколо нас», «Екологічне краєзнавство», «Мої домашні улюбленці», «Пізнай себе», «Театральне мистецтво», «Юні ентомологи», «Екожурналістика», «Юні охоронці природи», «Юний хімік», «Буду я природі другом» тощо. В залежності від спеціалізації окремих гуртків, заняття Центру можуть відвідувати діти від 5 до 17 років. Головною метою роботи закладу є підтримка творчого обдарованого вихованця – конкурентоспроможного на ниві позашкілля. Відтак протягом навчального року вихованці Центру еколого-натуралістичної творчості долучаються більш ніж до 40-ка конкурсів, акцій натуралістичного та творчого напрямку та здобувають перемоги різних рівнів.

Варто відзначити, що вже стало доброю традицією участь у Всеукраїнському конкурсі «GENIUS Olympiad Ukraine», де вихованці неодноразово здобували призові місця.

Підтримка дослідницьких, пошукових та природоохоронних ініціатив сприяє формуванню основних ключових галузевих компетентностей. Так, наші вихованці є переможцями I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів «Малої академії наук України», Всеукраїнському конкурсі плакатів, проєктів та коміксів на екологічну тематику, обласного конкурсу учнівської молоді «Топоніміка й історія освіти рідного краю» та інших. Щодо творчих здобутків, то активними учасниками

стали вихованці театральної студії. Особливо варто відзначити перемогу у V Міжнародному багатожанровому фестивалі «Поціловані Богом» та у Всеукраїнському конкурсі-фестивалі мистецтв «Бог. Родина. Батьківщина».

Щороку Центром еколого-натуралістичної творчості впроваджуються цікаві екологічні та природничі ініціативи. Однією з яких став проєкт «Сортуй&Ко», в рамках якого заклади освіти Білоцерківського міської територіальної громади проводили інформаційно-просвітницьку та практичну роботу щодо грамотного поводження з побутовими відходами та їх утилізації.

Юні натуралісти ЦЕНТ БМР також долучилися до квітневої акції «Дерево героя» та висадили саджанці самшиту на честь українців-бійців громади, білоцерківських Героїв, які полягли у боях за визволення Київщини 2022 року.

Цікавою є акція «Ситий хвостик», яка включає підгодівлю тварин нашого живого куточка, в якому проживають декоративні кролики, морські свинки, черепахи, папуги, акваріумні рибки тощо, а також догляд за безпритульними тваринами та допомога притулку й місцевому зоопарку. Протягом навчання гуртківці беруть участь у різноманітних конкурсах місцевого, регіонального, всеукраїнського і навіть міжнародного рівня. Тому діти завжди мають можливість проявити себе з креативного боку, творчо реалізувати себе, а переможці – отримують грамоти, нагороди або заохочувальні призи.

В рамках обласного онлайн флешмобу «Гай дитячих мрій» у 2025 році на території закладу було посаджене тюльпанове дерево. Здійснити добру справу і втілити у життя дитячу мрію чарівного саду юні екологи мали змогу завдяки співпраці ЦЕНТ БМР та дендрологічного парку «Олександрія».

У період літніх канікул на базі закладу діє літній профільний табір з денним перебуванням дітей «ЕкоТех» для дітей пільгових категорій.

З 2025 року в рамках роботи гуртків «Екоактив» (керівник Наталія Черниш) та «Лідери слова» (керівник Наталя Челнокова) реалізується робота учнівського самоврядування Білоцерківської МТГ.

Нині, на противагу численним викликам сьогодення, у ЦЕНТ БМР створений безпечний творчий простір для дітлахів Білоцерківської громади.